

Nader onderzoek steenmarter en kleine marterachtigen
Bussereind 2-3 te Steensel

**Nader onderzoek steenmarter en kleine marterachtigen
Bussereind 2-3 te Steensel**

In opdracht van:

A.C.W.M van der Aa
Bussereind 12
5524 AM Steensel
En
F.J.M.C van der AA
Bussereind 3
5524 AM Steensel

Contactpersoon:

Emmy Cadée, Crijns rentmeesters bv

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk:

M. Lomans en Q. Sanders

Rapportage:

M. Lomans

Projectnr: 2016

Datum: 21-05-2020

Inhoud

1. INLEIDING	3
2. BESCHRIJVING PLANGEBIED.....	4
2.1 Ligging en beschrijving plangebied.....	4
2.2 Beoogde ontwikkeling	5
2.3 Voorgenomen activiteiten en doel nader onderzoek	6
3. TOETSINGSKADER	7
4. LEEFWIJZE STEENMARTER EN KLEINE MARTERACHTIGEN BEKNOPT	8
5. METHODE NADER ONDERZOEK STEENMARTER EN KLEINE MARTERACHTIGEN	9
6. ONDERZOEKSRISULTATEN	13
7. FOTO'S	15
8. CONCLUSIE.....	16
9. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	16
10. GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	16

1. Aanleiding

In opdracht van de initiatiefnemers is door Lomans Ecoworks een nader onderzoek uitgevoerd naar de steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn).

Aanleiding tot dit nader onderzoek betreft de voorgenomen herontwikkeling van de locatie Bussereind 2-3 te Steensel en de uitgevoerde actualisatie van de quickscan Flora en fauna uit 2016 door Lomans Ecoworks op 17 maart 2020 met rapportnummer 2009.

Uit dit verkennende natuurwaardenonderzoek en een habitatsonderzoek ter plaatse is gebleken dat het plangebied potenties heeft voor de steenmarter en dat de aanwezigheid van kleine marters als wezel, bunzing en hermelijn aannemelijk is. De steenmarter en kleine marterachtigen zijn in Noord-Brabant beschermd op basis van de Wet natuurbescherming art. 3.10. Dit betekent dat zonder vrijstelling, of d.m.v. een goedgekeurde gedragscode of ontheffing deze soorten niet mogen worden verwond of gedood, en dat vaste rust- en verblijfplaatsen niet mogen worden beschadigd of vernield.

2. BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied Bussereind 2-3 ligt even ten noordoosten van de kern Steensel, gemeente Eersel in het buitengebied. Het perceel is kadastraal bekend bij de gemeente Eersel als Sectie K, perceel nummer 1129. Aan de noordzijde grenst het plangebied met grootschalige agrarische percelen aan het beekdal van De Gender. Ten westen ligt open agrarisch landschap met productiegraslanden en akkers. Aan de oostzijde bevinden zich weidepercelen en aangrenzende woning in het groen. De zuidelijke begrenzing wordt gevormd door de weg 'Bussereind' met tegenoverliggende weilanden, bosrijke percelen en agrarische bedrijven.

Figuur 1. Globale begrenzing (rood) plangebied Bussereind 2 en 3 te Steensel.

Bron: Google Earth.

Op het adres Bussereind 2 is een langevelboerderij met gazon/grasveld aanwezig met bijgebouwen als een houten schuur met pannendak, enkele kleine kippen/ varkensstalletjes met golfplaten dak en twee open veldschuren met golfplaten dakbedekking. De meeste stallen en veldschuren verkeren in een bouwvallige staat. De toegangsweg en het erf is grotendeels verhard met betonklinkers. Er is opgaand groen aanwezig in de vorm van volwassen coniferen haag aan de westzijde en een recent aangeplante beukenlaan op de toegangsweg tot de boerderij. Op het achtererf liggen verspreid gestapelde pannen, hopen puin en stenen, stapels snoeihout en depot van zwarte grond deels begroeid met ruigtevegetatie.

Op het adres Bussereind 3 is een woonboerderij met een grote groene tuin aanwezig met plantenborders, heggen, hagen, struwelen, leibomen en solitaire bomen. Achter de woonboerderij ligt een kassencomplex en een waterbassin. Ten oosten van het kassencomplex bevindt zich een coniferen haag. Ook hier liggen diverse hopen zwarte grond opgeslagen.

2.2 Beoogde ontwikkeling

De beide boerderijen op Bussereind nr. 2 en 3 zijn bewoond, de open veldschuren zijn in gebruik voor statische opslag en de voormalige kippen/varkensstalletjes doen dienst als opslagruimte.

De agrarische percelen zijn momenteel in gebruik als productiegrasland.

Het kassencomplex voorheen in gebruik voor de teelt van Fresia's staat leeg, en is deels in gebruik als opslagruimte.

De beoogde ontwikkeling betreft de splitsing van de langgevelboerderij op nr. 2 met stalgedeelte in twee woonéenheden. De langgevelboerderij op nr. 3 is reeds in gebruik als woonboerderij en blijft in de huidige vorm gehandhaafd. Er zullen een tweetal Ruimte voor Ruimte woningen worden opgericht en een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de toevoeging van nog eens twee Ruimte voor Ruimte woningen. Ook wordt een bedrijfsruimte (loods) toegevoegd ten behoeve van een ambachtelijk bedrijf op nr. 3.

Figuur 2. Overzicht beoogde situatie met verkaveling in het plangebied.

2.3 Voorgenomen activiteiten en doel nader onderzoek

De opdrachtgevers zijn voornemens het gebied te herontwikkelen naar een woningbouwlocatie. Om dit te kunnen realiseren zijn o.a. de volgende werkzaamheden noodzakelijk:

- sloopwerkzaamheden kassencomplex, stallen en schuren
- aanleggen ondergrondse infrastructuur
- bouwrijp maken plangebied
- bouwwerkzaamheden t.b.v. woningbouw
- aanleggen bovengrondse infrastructuur

De beoogde herontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op de steenmarter en kleine marterachtigen. De voorgenomen sloop- en graafwerkzaamheden heeft mogelijk tot gevolg dat vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter of kleine marterachtigen worden vernietigd en daarbij dieren worden verwond of gedood. Het is volgens de wetgeving niet toegestaan om vaste verblijfplaatsen aan te tasten en dieren mogen niet verstoord of gewond raken tijdens de werkzaamheden. Dit kan overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming betekenen.

Een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming is te voorkomen door voorafgaand en tijdens de werkzaamheden voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de voortplanting- en/of vaste rust- of verblijfplaats van de soort.

Dit kan o.a. zijn: werken buiten de kwetsbare periode, aanpassen van de werkwijze, werkzaamheden gefaseerd in tijd en ruimte uitvoeren, verbeteren van habitat in bestaand leefgebied of realiseren van nieuwe rust- en verblijfplaatsen.

Als door het tijdig nemen van (effectief bewezen) maatregelen een vaste rust- en verblijfplaats in stand blijft, en daardoor geen verbodsverboden uit de Wnb worden overtreden, is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk. Wel is het dan van belang om een en ander onderbouwd vast te leggen in een mitigatieplan/ projectplan, voor het geval er een handhavingsverzoek of toezicht aan de orde is. Kan ondanks het nemen van maatregelen niet worden voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden, dan is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

3. TOETSINGSKADER

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld. Hieronder een overzicht.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun Natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Steenmarter

De steenmarter wordt landelijk beschermd onder het beschermingsregime van 'andere soorten', art. 3.10 Wnb. Het is verboden steenmarters te doden, te verwonden en hun vaste rust- of voortplantingsplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen.

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn)

De kleine marters bunzing, wezel en hermelijn zijn in de provincies Noord- Holland, Drenthe en Noord- Brabant beschermd onder het beschermingsregime van 'andere soorten,' art 3.10 Wnb. Het is verboden om deze dieren te doden, te verwonden en hun vaste rust- of voortplantingsplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen.

4. LEEFWIJZE STEENMARTER EN KLEINE MARTERACHTIGEN BEKNOPT

De steenmarter

De steenmarter heeft het formaat van een huiskat maar dan met veel kortere poten. Deze soort is te vinden in de omgeving van dorpen, boerderijen en zelfs in grote steden. De voorkeur gaat uit naar gebieden met kleinschalige landbouw, oude schuren, en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang omdat hij zich hierlangs verplaatst en foerageert. Het leefgebied kan een grootte van 80 tot 700 ha. omvatten. Binnen het leefgebied heeft de steenmarter tientallen verblijfplaatsen die wisselend worden gebruikt. Van deze tientallen verblijfplaatsen zijn er enkele van groter belang als nestplek en/of voedselopslag. De steenmarter heeft verblijfplaatsen in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders, kruipruimtes, spouwmuuren en ruimtes onder dakbedekking. De steenmarter eet zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Op zijn menu staan o.a. muizen, ratten, egels, jonge konijnen, vogels, eieren, kevers, rupsen, kikkers en regenwormen, bessen en fruit. Vaak wordt de prooi meegenomen naar een rustig plekje om daar verorberd te worden.

Kleine marterachtigen

Anders dan bij grote marters, is er nog veel onbekend over bunzing, hermelijn en wezel. Er zijn sterke aanwijzingen dat deze soorten in aantallen achteruitgaan. De oorzaak is complex, maar heeft in ieder geval te maken met de verandering van het agrarisch cultuurlandschap. Door de afname van kleinschaligheid en diversiteit en de toename van verkeersintensiteit komen populaties onder druk te staan. Als de soorten niet actiever worden beschermd bestaat de kans dat ze uitsterven. Dat zou nadelig zijn voor de biodiversiteit.

Alle drie de soorten hebben een territoriumgrootte die afgestemd is op het voedselaanbod. Het leefgebied vervult de volgende ecologische functies:

1. foerageergebied met voldoende dekking,
2. verbindingen met andere leefgebieden en
3. rust- en voortplantingsplaatsen. En voor de hermelijn en in mindere mate ook voor de bunzing is van belang:
4. water.

De hermelijn en de wezel zijn ook overdag actief, de bunzing voornamelijk s 'nachts. Ze zijn dan meestal op zoek naar voedsel. Het voedsel van de hermelijn bestaat uit konijnen, woelmuizen, maar ook ware muizen, ratten, vogels, inclusief hun jongen en eieren worden gegeten. De wezel is een specialist die voornamelijk op woelmuizen jaagt, maar op zijn menu staan ook ware muizen, spitsmuizen en ongewervelden. De bunzing jaagt voornamelijk op kleine zoogdieren zoals woelmuizen, ware muizen, en ratten maar ook amfibieën worden geregeld gegeten evenals bessen en fruit. Slapen doen ze in een verborgen hoekje, meestal in een hol. Ze graven nooit zelf een hol, maar maken gebruik van bestaande gaten en holten, zoals mollen nesten, rattenholten, drainagepijpen, houtstapels, opgestapeld puin, holle bomen, schuurtjes, stapels hooi- en stobalen en alle andere mogelijke schuilplaatsen die een erf of een opslagplaats kan hebben. Elk dier beschikt over meerdere van zulke onderkomens.

5. METHODE NADER ONDERZOEK STEENMARTER EN KLEINE MARTERS

Methode

Het veldonderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, provincie Noord- Brabant 2017,' en de Stichting Kleine marters.

Veldonderzoek steenmarter

Om verblijfsfuncties voor steenmarter vast te stellen zijn wildcamera's (cameravallen) opgesteld op kansrijke plekken op het erf.

Veldonderzoek kleine marterachtigen

Om de drie kleine marterachtigen vast te stellen zijn verschillende methoden gebruikt. Omdat mogelijke meerdere soorten aanwezig zijn, is een combinatie van methoden toegepast. In het plangebied zijn op de meest kansrijke plekken marterboxen, sporenbuizen en jiggelers geplaatst omdat aanwezigheid van alle drie kleine marterachtigen aannemelijk is.

- Met een cameraval/wildcamera worden korte filmpjes opgenomen.
- Een marterbox is een houten kast met daarin een wildcamera, een sporenplankje en lokstof. Een sporenplankje bestaat uit een houten plankje met daarop een sponsdoekje met paraffineolie, visolie en grafietpoeder, en papier waarop prenten achtergelaten worden.
- Een sporenbuis is een pvc buis met daarin een sporenplankje.
- Ook is gebruik gemaakt van de zgn. Jiggelermethode ontwikkeld door Stichting Kleine marters. Deze methode is bij uitstek om de bunzing te inventariseren. Het betreft een stuk gebogen ijzerdraad met een luseinde met daaraan een thee- ei met daarin sardines als lokstof.

	Bunzing	Hermelijn	Wezel
Cameraval	+	-	-
Marterbox	-	?	+
Sporenbuis	-	+	+
Nestkast	?	+	+

Figuur 3. Geschiktheid van inventarisatiemethoden voor de verschillende soorten kleine marterachtigen.

Bron: Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, provincie Noord- Brabant 2017.

Onderzoeksmaterialen

Het te onderzoeken terrein is ruim 2 ha. groot. Op basis van de 'Handreiking kleine marterachtigen' zijn de maximale aantallen (en meer) materialen volgens onderstaande tabel ingezet.

	terreingrootte																																				
	0 ha	1 ha	2 ha	3 ha	4 ha	5 ha	6 ha	7 ha	8 ha	etc																											
minimaal aantal camera's	1				2				3																												
minimaal aantal marterboxen	1		2		3		4		5																												
minimaal aantal sporenbuizen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
minimaal aantal nestkasten	1		2		3		4		5																												

Figuur 4. Minimale inzet per inventarisatiemethode gerelateerd aan de grootte van het terrein.

Bron: Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, provincie Noord-Brabant 2017.

Steenmarter

Voor steenmarterinventarisatie zijn 2 cameravallen geplaatst op het erf tussen twee stallen waar pallets met klinkers, betonplaten en puin opgeslagen ligt en een camera gericht door een open stalraampje in een stalletje met opslag van hout, isolatiepanelen e.d.

Kleine marterachtigen

Daarnaast zijn 2 marterboxen met camera en 12 sporenbuizen voor inventarisatie van de kleine marters, wezel en hermelijn geplaatst. Voor de bunzing zijn op twee plekken jigglers geplaatst (een ijzerdraad met thee- ei met sardines met een camera op enkele meters afstand).

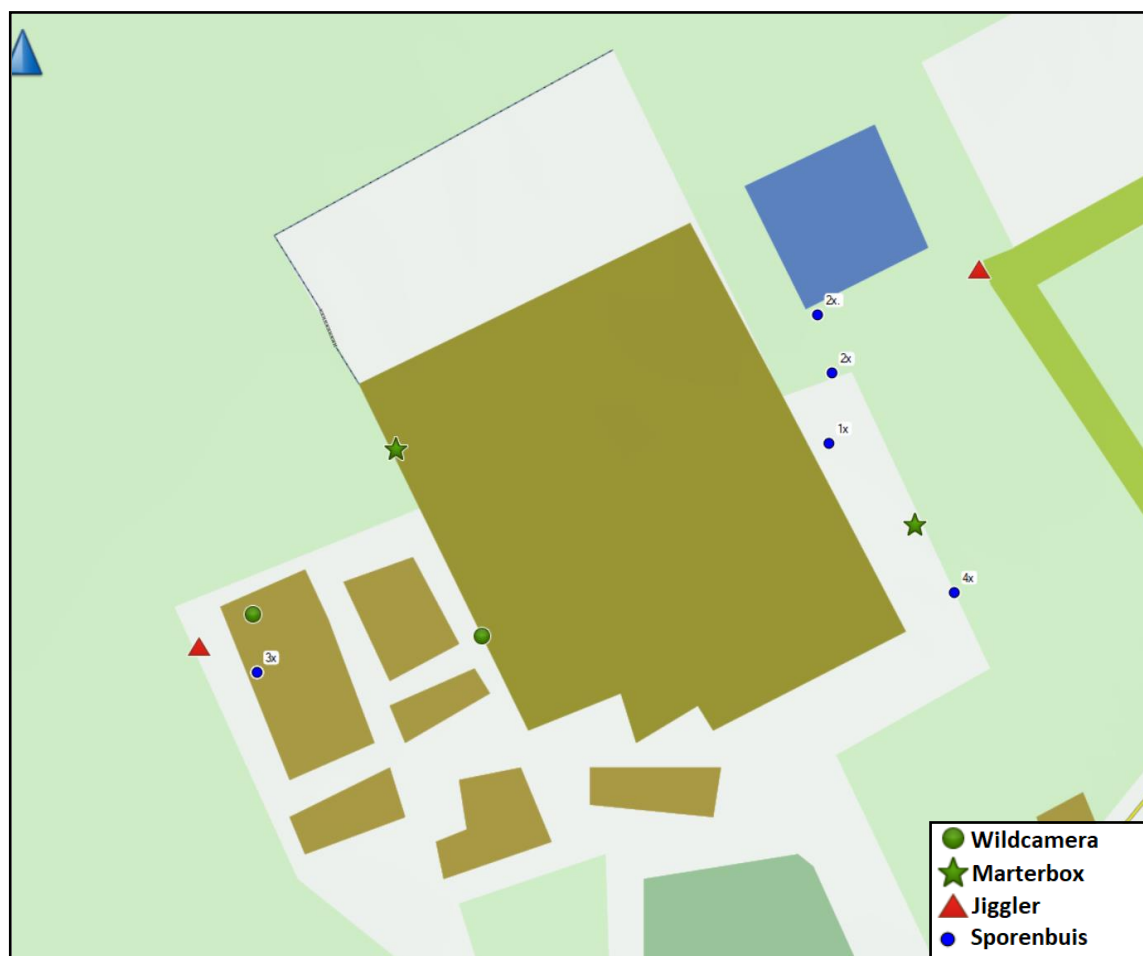

Overzicht inventarisatiematerialen: wildcamera links (rood omcirkeld) en marterbox rechts.

Boven: Jiggler met camera, midden: sporenbuizen op locatie en rechtsonder: determinatie van de achtergelaten prenten door diverse muizensoorten.

Overzicht locaties geplaatste onderzoeksmaterialen

Overzicht van de geplaatste onderzoeksmaterialen en locaties in het plangebied.

Onderzoeksperiode

Op basis van de 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, provincie Noord-Brabant 2017' dienen de onderzoeksmaterialen in de meest actieve periode (tussen maart en augustus) minimaal 6 weken in het plangebied te worden geplaatst. Wanneer het onderzoek wordt uitgevoerd in de periode september tot en met februari, worden de eenheden dubbel zo lang geplaatst (dus minimaal 12 weken), omdat de trefkans dan veel kleiner is.

Het onderzoek is gedurende 6 weken uitgevoerd in de periode 7 april- 19 mei 2020.

Om de 2 weken zijn de camera's gecontroleerd, sd kaartjes en batterijen verwisseld, sporenplankjes vernieuwd, de sporen en de camerabeelden geanalyseerd.

Weersomstandigheden

Weersomstandigheden kunnen van invloed zijn op de onderzoekskwaliteit en de onderzoeksresultaten. Gedurende de looptijd van het onderzoek is het hoofdzakelijk zonnig en droog weer geweest met weinig neerslag en enkele dagen een harde noordenwind.

6. ONDERZOEKSRESULTATEN

Wildcamera

Op de beelden van de wildcamera gericht in het meest oostelijke stalletje in het plangebied zijn enkel filmpjes te zien van huiskatten.

Op de wildcamera gericht tussen de twee stallen op het erf is éénmaal een steenmarter waargenomen. Het betrof hier duidelijk een zogend vrouwtje. Voor het oog van de camera sprong ze door een luikje een stalletje binnen om enkele minuten later weer naar buiten te komen.

Ze was duidelijk op zoek naar voedsel en binnen twee minuten weer verdwenen. In het stalletje zijn verder geen sporen aangetroffen die duiden op een vaste voortplantings- of verblijfplaats zoals een nestplek, prooi-resten of een latrine.

Marterboxen

Tijdens het onderzoek zijn in de marterboxen met daarin de sporenplankjes en camera zijn geen sporen (prenten/pootafdrukken) en beelden van kleine marterachtigen aangetroffen. Elke onderzoeksronde zijn door de camera's honderden beelden vastgelegd van huismuizen, spitsmuizen en woelmuisen die gelokt werden door de visolie op het sporenplankje. Opmerkelijk: er zijn geheel geen ratten op de filmpjes gezien.

Sporenbuizen

De sporenbuizen zijn in het plangebied geplaatst onder coniferenrijen die niet opgesnoeid zijn, onder een stapel dakpanprofielen, onder puin- en stenenhopen en langs stalmuurtje met kruidachtige begroeiingen.

In de onderzoeksperiode zijn op de sporenplankjes geen sporen van wezel of hermelijn aangetroffen. Wel werden bij iedere onderzoeksronde grote aantallen prenten aangetroffen van diverse muizensoorten. Ook segrijnslakken zijn regelmatig aangetroffen in de sporenbuizen.

Jiggler

De 'jigglermethode' (thee-ei met sardines in het zicht van een wildcamera) is specifiek om de bunzing te inventariseren. Tijdens het onderzoek is geen enkele bunzing waargenomen.

Eén van de twee 'jigglers' hebben beelden vastgelegd waarop de steenmarter is te zien. Zo is te zien dat een steenmarter enkele nachten het plangebied binnentreed vanuit de oostelijk gelegen boomsingel en ook het plangebied weer verlaat via deze lijnvormige groenstructuur.

Het plangebied ligt binnen het foerageergebied van de steenmarter. De grootte van het jachtgebied van steenmarters is afhankelijk van de kwaliteit en kan variëren van 80 tot 700 ha. Op hun nachtelijke voedseltochten kunnen steenmarters tientallen kilometers afleggen op zoek naar prooi.

Overige zoogdieren

Ook zijn door de jigglers en de wildcamera's een aantal andere zoogdieren vastgelegd op camera zoals: konijn, ree, egel en vleermuizen.

Vogels

Het plangebied is vogelrijk, de volgende vogelsoorten zijn o.a. waargenomen op de camera's: heggenmus, vink, zwarte roodstaart, pimpelmees, roodborst, winterkoninkje, ekster, houtduif en merel.

7. FOTO'S

Vrouwte steenmarter (duidelijk zogend) foerageert korte tijd in een stalletje op het erf.

Steenmarter en ree nabij jiggle aan de oostzijde van het plangebied.

Diverse muizensoorten in de marterboxen.

Diverse muizensoorten in de marterboxen.

Overige kleine zoogdieren vastgelegd op camera met jiggler.

8. Conclusie

Steenmarter

Tijdens de laatste twee weken van de onderzoeksperiode zijn op twee locaties steenmarter vastgelegd op camera. Aan de oostzijde van het plangebied zijn in enkele nachten beelden te zien van de steenmarter die het plangebied binnenkomt en ook weer verlaat langs de groensingel van de aangrenzende tuin. Eénmaal is een duidelijk zogend vrouwtje te zien op een wildcamera die kortstondig foerageert in een stalletje op het erf.

Het plangebied ligt binnen het leefgebied van de steenmarter. Het leefgebied van de steenmarter kan variëren van 80 tot 700 ha groot. Binnen het leefgebied heeft de steenmarter tientallen verblijfplaatsen die wisselend worden gebruikt. Vaste verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aanwezig in de te slopen bebouwing. De steenmarter benut het plangebied om te foerageren en zich te verplaatsen.

Kleine marterachtigen

Tijdens het nader veldonderzoek zijn geen kleine marters, of sporen van kleine marters aangetroffen, daaruit kan geconcludeerd worden dat bunzing, hermelijn en wezel niet in het plangebied voorkomen.

9. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Steenmarter

Het plangebied wordt benut door de steenmarter om te foerageren.

Er zijn geen aanwijzingen dat binnen het plangebied beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen zoals voortplantingsplaatsen (nestplaatsen) en/of plekken aanwezig zijn waar prooien opgeslagen of verorberd worden.

Dit betekent dat met de beoogde herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) geen overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb zullen plaatsvinden.

Kleine marterachtigen

De aanwezigheid van kleine marterachtigen, bunzing, wezel en hermelijn kunnen op basis van het nader veldonderzoek worden uitgesloten. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op kleine marterachtigen zijn niet aan de orde.

Op basis van het nader onderzoek kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is onderzocht op aanwezigheid van de steenmarter en kleine marterachtigen.

Uit het onderzoek is gebleken dat geen kleine marterachtigen aanwezig zijn, en dat geen vaste rust- en verblijfplaatsen (voedselopslag/voortplantingsplaatsen) van de steenmarter aanwezig zijn het plangebied. Hiermee is het nader onderzoek afgesloten. Verdere procedures in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde.

10. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie december 2016.
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Actualisatie quickscan Flora en fauna Bussereind 2-3 te Steensel, Lomans Ecoworks rapportnr. 2009, datum: 17-03-2020.

Internet

- www.stichtingstruikrovers.nl
- www.zoogdierverseniging.nl